

การจัดกลุ่มภาษาไทยในกลุ่มน้ำพาว เมืองคำเกิด แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยใช้เกณฑ์การเปลี่ยนแปลง ร่วมกันของเสียงวรรณยุกต์

Grouping of Tai Languages in Nam Paw Basin,
Khamkeut District, Bolikhamxai Province,
Lao People's Democratic Republic by Using
Criteria of Tonal Sound Changes

ศศิธร อ่อนเหลา
Sasithorn Onlao

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์เพื่อจัดกลุ่มย่อยของภาษาตระกูลไทในกลุ่มน้ำพาว ข้อมูลภาคสนามได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาในกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่อาศัยอยู่กลุ่มน้ำพาว เมืองคำเกิด แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ ไทแดง ไทมอด ไทเม้ย ผู้ไทญ้อ และลาว นำคำศัพท์ทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

การจัดกลุ่มย่อยภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ในกลุ่มน้ำพาวสรุปดังนี้

ภาษาไทยกลุ่ม P พิจารณาจากการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *A การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *BCD และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B = DL$ หรือ $B \neq DL$ สามารถจัดกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ 1) ภาษาไทแดง มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A1234 การแยกเสียงวรรณยุกต์ BCDL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B = DL$ 2) ภาษาไทมอดและภาษาไทเม้ยมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A123-4 การแยกเสียงวรรณยุกต์ BC123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

ภาษาไทยกลุ่ม PH พิจารณาจากการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *A การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *BCD และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B = DL$ หรือ $B \neq DL$ สามารถจัดกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ 1) ภาษาผู้ไท มีการแยกเสียง

๓

ภาพ : ชุดแต่งกายไทแดง ไทเม้ย ไทมอด ซึ่งเรียกตนเองว่าลั่นเหลื่อเลื้อบ่อพอ

วรรณยุกต์ A1234 การแยกเสียงวรรณยุกต์ BCDL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$
 2) ภาษาญ้อ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A123-4 การแยกเสียงวรรณยุกต์ BCDL123-4 และ
 การรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$ 3) ภาษาลาว มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A1-23-4 การแยก
 เสียงวรรณยุกต์ CDS1-234, DL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

ABSTRACT

This research was aimed at studying tonal systems in order to divide Tai dialects in Nam Paw basin into subgroups. The fieldwork data were collected through interviews with informants of each ethnic group living in Khamkeut district, Bolikhamxai province, Lao People's Democratic Republic. These ethnic groups consisted of Tai-thaeng, Tai-mot, Tai-moei, Phu-tai, Nho, and Lao. All of the collected lexical items were analyzed and compared in terms of how their tones changed.

For the Southwestern Tai group in Nam Paw basin, it can be concluded as follows. The Tai P Group, which was examined in terms of the Proto tonal splits of *A and the Proto tonal splits of *BCD, and the Proto tonal mergers of $B = DL$ or $B \neq DL$, can be divided into two groups: 1) in Tai-thaeng, there are tonal splits of A1234, tonal splits of BCDL123-4 and tonal mergers of $B=LD$; 2) in Tai-mot and Tai-moei, there are tonal splits of A123-4, tonal splits of BC123-4 and tonal mergers of $B \neq DL$.

Tai PH Group, which was examined in terms of the Proto tonal splits of *A and the Proto tonal splits of *BCD, and the Proto tonal mergers $B = DL$ or $B \neq DL$, can be divided into three groups: 1) in Phu-tai, there are tonal splits of A1234, tonal splits of BCDL123-4, and tonal mergers of $B \neq DL$; 2) in Nho, there are tonal splits of A123-4, tonal splits of BCDL123-4, and tonal mergers of $B \neq DL$; 3) in Lao, there are tonal splits of A1-23-4, tonal splits of CDS1-234, DL123-4, and tonal mergers of $B \neq DL$.

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์
 แต่ละชาติพันธุ์ต่างก็มีภาษาพูดและวัฒนธรรมของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับ
 สถานการณ์ปัจจุบันและมีความเป็นสากล จึงมีการจัดกลุ่มชาติพันธุ์บรรดาเผ่าในลาว
 โดยใช้ภาษาพูดเป็นเกณฑ์การจัดกลุ่ม ทั้งนี้ตระกูลภาษาแต่ละกลุ่มก็มีกลุ่มย่อย
 อีกจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในลาวเป็นเรื่องปกติ

ที่ไม่เคยได้ยินชื่อกลุ่มชาติพันธุ์หลายๆ กลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไท การศึกษา
กลุ่มชาติพันธุ์ไทนี้สามารถเชื่อมโยงกลุ่มชาติพันธุ์ไทในลาวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไท
ในประเทศอื่นได้โดยกระบวนการทางภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นอีกความพยายามประการ
หนึ่งที่จะหาการเชื่อมโยงอดีตและปัจจุบัน เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เกี่ยวกับกลุ่ม
ชาติพันธุ์ และระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพื้นที่

การจัดกลุ่มย่อยของตระกูลภาษาแต่ละกลุ่มนั้น นักภาษาศาสตร์จะศึกษา
การเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงของคำศัพท์ร่วมเชื้อสาย เมื่อภาษาใดมีการเปลี่ยนแปลง
ด้านเสียงของคำศัพท์ร่วมเชื้อสายเป็นไปในลักษณะเดียวกันก็จะจัดไว้ในกลุ่ม
เดียวกันและภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงที่ต่างไปก็จะจัดไว้ในกลุ่มอื่น
จัดเป็นการใช้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเป็นเกณฑ์ จากการศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของ
เสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม ประกอบด้วยการแยกและการรวมเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม
เสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิม เสียงสระดั้งเดิม และคำศัพท์เฉพาะกลุ่ม

ในงานวิจัยเรื่องการจัดกลุ่มชาติพันธุ์ไทในลุ่มน้ำพาว เมืองคำเกิด
แขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว ผู้วิจัยเลือกหมู่บ้านดั้งเดิมในเมืองคำเกิด ห่างจาก
ถนนหมายเลข 8 ไม่เกิน 15 กิโลเมตร หมู่บ้านดั้งเดิมคือไม่ได้เป็นหมู่บ้านตั้งใหม่
ตามนโยบายของรัฐที่ต้องการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยกำหนด 5 หมู่บ้าน
ได้แก่ บ้านนาแป บ้านนาเฮือง บ้านน้ำพาว บ้านหลักขาวและบ้านคำม่วน ในหมู่บ้าน
ดังกล่าวเป็นกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าไทและยังพูดภาษาตระกูลไทในชีวิตประจำวัน
ประกอบด้วย ไทแดง ไทมอด ไทเม้ย ผู้ไท ญ้อ และลาว โดยพิจารณาลักษณะ
การเปลี่ยนแปลงร่วมกันของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม ประกอบด้วยการแยกและ
การรวมเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม เสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิม เสียงสระดั้งเดิม และคำศัพท์
เฉพาะกลุ่ม แต่ในบทความนี้ผู้วิจัยจะกล่าวเฉพาะการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของเสียง
วรรณยุกต์ดั้งเดิมเท่านั้น

ผลการวิจัยระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตระกูลไทในลุ่มน้ำพาว เมืองคำเกิด

1. เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแดง

ภาษาไทยแดงมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง สรุปปรากฏการณ์ของ
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์

โดยใช้ภาพประกอบ 1 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.2	ว.4	ว.6	ว.8
	ว.3	ว.5	ว.7	

ภาพประกอบ 1 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแท้

ภาษาไทยแท้มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง อธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้นและคงที่ถึงท้ายพยางค์ จึงตกลงไปที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A1234

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำ ระดับเสียงคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B123

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ระดับเสียงคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B4

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-กลางค่อนข้างต่ำ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ระดับเสียงขึ้นไปที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C123

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ขึ้นไประดับกลางค่อนข้างต่ำและตกลงมาที่ระดับต่ำจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C4

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ขึ้นไประดับกลาง เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL123

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ขึ้นไป ระดับกลางค่อนข้างต่ำจนถึงสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL4

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เลื่อนลงระดับต่ำจนถึงสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS123

ภาษาไทยแฉ่ง มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตายรวมเสียงวรรณยุกต์ 2 กับวรรณยุกต์ 6 และเสียงวรรณยุกต์ 3 กับวรรณยุกต์ 7 วรรณยุกต์ 2 กับ 3 เป็นเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B และ เสียงวรรณยุกต์ 6 กับ 7 เป็นเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ B123=DL123 และ เสียงวรรณยุกต์ B4=DL4 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทยแฉ่งจึงมี 6 หน่วยเสียงดังปรากฏในภาพประกอบ 2

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.2	ว.4	ว.2	ว.6
	ว.3	ว.5	ว.3	

ภาพประกอบ 2 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยแฉ่งเมื่อมีการรวมเสียงย่อ

2. เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทมอ

ภาษาไทมอมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์

โดยใช้ภาพประกอบ 3 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.7	ว.8
ว.2	ว.4	ว.6		

ภาพประกอบ 3 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

ภาษาไทยมอมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง อธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางแล้วขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงประมาณ 1 ใน 2 คงที่ระดับกลางค่อนข้างสูงจนสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A123

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำ ขึ้นไปที่ระดับเสียงกลาง 2 ใน 3 และคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A4

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางและเลื่อนลงมาที่ระดับต่ำ เมื่อสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B123

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ระดับเสียงขึ้นไปที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B4

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ คงที่ไปจนถึงสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C123

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ขึ้นไประหว่างกลางค่อนข้างต่ำกับระดับกลาง เลื่อนลงมาถึงกลางค่อนข้างต่ำเมื่อสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C4

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-กลาง เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ขึ้นไประดับกลางจนถึงสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL1234

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-กลาง เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ขึ้นไปที่ระดับกลาง ก่อนจะสิ้นสุดเสียงพยางค์ ประมาณ 1 ใน 3 ได้เลื่อนขึ้นไประหว่างระดับกลางและระดับกลางค่อนข้างสูงจนถึงสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS1234

ภาษาไทมอด มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 4 กับเสียงวรรณยุกต์ 6 กล่าวคือ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4=C4 และมีการรวมกันของเสียงวรรณยุกต์ 7 กับวรรณยุกต์ 8 นั่นคือ วรรณยุกต์ในช่อง DL1234=DS1234 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทมอดจึงมี 6 หน่วยเสียง ดังปรากฏในภาพประกอบ 4

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.6	ว.6
ว.2	ว.4	ว.4		

ภาพประกอบ 4 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทมอด
เมื่อมีการรวมเสียงย่อย

3. เสียงวรรณยุกต์ไทเม้ย

ในภาษาไทเม้ยมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์ โดยใช้ภาพประกอบ 5 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.7	ว.8
ว.2	ว.4	ว.6		

ภาพประกอบ 5 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทเม้ย

ภาษาไทเม้ยมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 หน่วยเสียง ซึ่งอธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำแล้วเลื่อนถึงระดับกลางจนสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A123

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำ และคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A4

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางและเลื่อนลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เมื่อสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B123

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-เลื่อนขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ระดับเสียงคงที่ขึ้นไประหว่างเสียงกลางค่อนข้างต่ำกับระดับกลางเล็กน้อยประมาณ 1 ใน 5 ก่อนสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B4

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลาง คงที่ไปจนถึง 2 ใน 3 ของเสียงพยางค์ ก่อนสิ้นสุดพยางค์ขึ้นไประหว่างกึ่งกลางของระดับกลางกับระดับกลางค่อนข้างสูง เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C123

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เสียงพยางค์คงที่ไปจนสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C4

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางและตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำคงที่จนท้ายพยางค์และขึ้นไปที่ระดับกลางจนสิ้นสุดพยางค์ที่จุดเดียวกับจุดเริ่มต้นของเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL1234

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-กลาง เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นกึ่งระหว่างเสียงระดับกลางค่อนข้างต่ำกับระดับกลาง ขึ้นไปที่ระดับกลางเสียงคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS1234

ภาษาไทเม้ย มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีการรวมเสียงของเสียงวรรณยุกต์ 4 รวมกับเสียงวรรณยุกต์ 6 คือ B4=C4 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทเม้ยจึงมี 7 หน่วยเสียง ดังปรากฏในภาพประกอบ 6

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.6	ว.7
ว.2	ว.4	ว.4		

ภาพประกอบ 6 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยแม่ย เมื่อมีการรวมเสียงย่อย

4. เสียงวรรณยุกต์ผู้ไท

ในภาษาผู้ไทมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์ โดยใช้ภาพประกอบ 7 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว. 2	ว.4	ว.6	ว.8
	ว.3	ว.5	ว.7	

ภาพประกอบ 7 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาผู้ไท

ภาษาผู้ไทมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 8 หน่วยเสียง อธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงต่ำคงที่ไปจนถึงกลางของพยางค์จึงสูงขึ้นไประดับกลางค่อนข้างต่ำ

เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A1234

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางก่อนข้างต่ำ และตกลงมาถึงต่ำเมื่อสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B123

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-กลางก่อนข้างต่ำ-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ เลื่อนขึ้นไประดับกลางก่อนข้างต่ำและตกถึงระดับต่ำจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B4

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำและเลื่อนขึ้นไประหว่างระดับกลางก่อนข้างต่ำกับระดับกลางเล็กน้อยเมื่อถึงช่วงกลางของพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C123

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ และคงที่ไปถึงช่วงท้ายพยางค์จึงขึ้นไปจนจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C4

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำคงที่จนถึงช่วงกลางของพยางค์แล้วเลื่อนขึ้นเล็กน้อยสิ้นสุดพยางค์ ที่จุดเดียวกับจุดเริ่มต้นเสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL123

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับต่ำ ค่อยเลื่อนขึ้นไประดับกลางก่อนข้างต่ำและขึ้นไประหว่างเสียงกลางก่อนข้างต่ำกับระดับกลางจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL4

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำ เลื่อนขึ้นจนถึงระดับกลางจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS1234

ภาษาผู้ไท มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีการรวมเสียงของวรรณยุกต์ 4 กับวรรณยุกต์ 6 กล่าวคือ มีการรวมเสียงของวรรณยุกต์

ในช่อง C123=DL123 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาผู้ไทจึงมี 7 หน่วยเสียง ดังปรากฏในภาพประกอบ 8

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว. 2	ว.4	ว.4	ว.7
	ว.3	ว.5	ว.6	

ภาพประกอบ 8 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไท เมื่อมีการรวมเสียงย่อย

5. เสียงวรรณยุกต์ญ้อ

ในภาษาญ้อมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 9 เสียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์โดยใช้ภาพประกอบ 9 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.7	ว.9
ว.2	ว.4	ว.6	ว.8	

ภาพประกอบ 9 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาญ้อ

ภาษาญ้อมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 9 เสียง อธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ระดับ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางก่อนข้างต่ำคงที่ไปจนถึงกลางของพยางค์จึงสูงขึ้นไปถึงระหว่างระดับกลางกับระดับกลางก่อนข้างสูงและคงที่จนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A123

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางและเลื่อนขึ้นไประดับกลางก่อนข้างสูงเมื่อสิ้นสุดเสียงพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A4

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลาง เลื่อนไประดับกลางก่อนข้างต่ำจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B123

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำ ระดับเสียงคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B4

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระหว่างระดับกลางก่อนข้างต่ำกับระดับกลาง และเลื่อนขึ้นไปถึงระดับกลางเมื่อสิ้นสุด พยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C123

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำเลื่อนขึ้นไปจนถึงระดับกลางและช่วงท้ายพยางค์เลื่อนขึ้นไปที่ระดับกลางก่อนข้างสูงจนสิ้นสุดพยางค์ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C4

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลาง ค่อยเลื่อนลงไประดับกลางก่อนข้างต่ำไประหว่างเสียงกลางก่อนข้างต่ำกับระดับกลางจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL123

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางก่อนข้างต่ำ เลื่อนขึ้นจนถึงระดับกลางในช่วงกลางพยางค์ และตกไประดับกลางก่อนข้างสูงในช่วงท้ายพยางค์แล้วขึ้นไปที่ระดับกลางก่อนข้างสูงจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL4

ว.9 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางระดับคงที่ ในช่วงท้ายพยางค์เลื่อนขึ้นระดับกลางเล็กน้อยเมื่อสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS1234

A	B	C	DL	DS
ว.1	ว.3	ว.5	ว.5	ว.7
ว.2	ว.4	ว.6	ว.6	

ภาพประกอบ 10 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาญ้อ

ภาษาญ้อ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 5 กับเสียงวรรณยุกต์ 7 กล่าวคือมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C123=DL123 และมีการรวมเสียงของวรรณยุกต์ 6 กับวรรณยุกต์ 8 กล่าวคือมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C4=DL4 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาญ้อ จึงมี 7 หน่วยเสียง ดังปรากฏในภาพประกอบ 10

6. เสียงวรรณยุกต์ภาษาลาว

ในภาษาลาวมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 9 เสียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น คำพยางค์ตายและลักษณะทางสัทศาสตร์ โดยใช้ภาพประกอบ 11 แสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ซึ่งดัดแปลงมาจากกล่องเสียงวรรณยุกต์

ภาษาลาวมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 9 เสียง ซึ่งอธิบายลักษณะทางสัทศาสตร์ได้ดังนี้

ว.1 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำคงที่ไปจนถึงกลางของพยางค์จึงสูงขึ้นไป

ถึงกึ่งกลางระหว่างระดับกลางกับระดับกลางค่อนข้างสูงและคงที่จนสิ้นสุดพยางค์
เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A1

A	B	C	DL	DS
၁.1	၁.3	၁.4	၁.6	၁.8
၁.2		၁.5		၁.7

ภาพประกอบ 11 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาลาว

ว.2 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับเป็นเสียง ที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำคงที่ไปจนถึงท้ายพยางค์ระดับลงเพียงเล็กน้อย เมื่อสิ้นสุดเสียงพยางค์เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง A234

ว.3 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้น-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นระหว่างระดับกลางค่อนข้างต่ำกับระดับต่ำ เลื่อนไประหว่างกลางค่อนข้างต่ำกับระดับกลางช่วงกลางของพยางค์ จากนั้นเลื่อนลงเล็กน้อยคงที่ไปจนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง B1234

ว.4 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เลื่อนขึ้นไปที่ระดับกลางที่กลางพยางค์แล้วเลื่อนลง จนสิ้นสุดพยางค์ ที่ระดับเดียวกับจุดเริ่มต้น เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C1

ว.5 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นกึ่งกลางระหว่างระดับต่ำกับกลางค่อนข้างต่ำ และคงที่จนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง C234

ว.6 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เลื่อนลงระหว่างกลางค่อนข้างต่ำกับระดับต่ำ คงที่

จนท้ายพยางค์จึงเลื่อนลงอีกเล็กน้อยก่อนสิ้นสุดพยางค์ ปรากฏในคำพยางค์เป็นในช่อง DL123

ว.7 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ ช่วงกลางพยางค์เลื่อนขึ้นเล็กน้อยและสิ้นสุดเสียงพยางค์ที่ระดับเดียวกับจุดเริ่มต้น เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวในช่อง DL4

ว.8 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เปลี่ยนระดับตก เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำเสียงคงที่ไปถึงกลางพยางค์เปลี่ยนระดับตกที่ระดับเสียงต่ำและคงที่จนสิ้นสุดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS1

ว.9 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนขึ้น เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่กึ่งกลางระหว่างเสียงระดับกลางค่อนข้างต่ำกับระดับต่ำ เลื่อนขึ้นไปสิ้นสุดพยางค์ที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ เสียงวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้นในช่อง DS234

ภาษาลาว มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 2 กับวรรณยุกต์ 5 คือ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A234=C234 ดังนั้นเมื่อมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาลาวจึงมี 8 หน่วยเสียง ดังปรากฏในภาพประกอบ 12

A	B	C	DL	DS
๑.1	๑.3	๑.4	๑.5	๑.7
๑.2		๑.2		๑.6

ภาพประกอบภาพประกอบ 12 แสดงการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาลาว

เมื่อพิจารณาเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไททั้ง 6 ถิ่น พบว่าภาษาไทแดง ภาษาไทมอດ ภาษาไทเม้ย และภาษาผู้ไท มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวน 8 เสียง ภาษาญ้อและภาษาลาว มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 9 เสียง เกิดการแยกเสียงและรวมเสียงวรรณยุกต์ของ 6 ภาษาเกิดเป็น 2 ทาง และ 3 ทาง คือ ภาษาไทแดง ภาษาไทมอດ ภาษาเม้ย ภาษาผู้ไทและภาษาญ้อ เสียงวรรณยุกต์แยกเป็น 2 ทาง และภาษาลาวเกิดการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง เมื่อมีการรวมเสียงในพยางค์ เป็นและพยางค์ตาย พบว่าภาษาไทแดง ภาษาไทมอດ มีเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ภาษาไทเม้ย ภาษาผู้ไท ภาษาญ้อ มีเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง และภาษาลาว มีเสียงวรรณยุกต์ 8 หน่วยเสียง รายละเอียดของการแยกเสียงและรวมเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมของภาษาไททั้ง 6 ถิ่น มีดังนี้

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph,*hm >ph, m					
				*p>p					
				*?b>b					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 13 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทแดง

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph,*hm >ph, m					
				*p>p					
				*?b>b					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 14 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทมอດ

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph, *hm >ph, m					
				*p>p					
				*?b>b					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 15 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมลายู

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph, *hm >ph, m					
				*p>p					
				*?b>b					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 16 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไท

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph, *hm >ph, m					
				*p>p					
				*?					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 17 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาญ้อ

*A	*B	*C	*D		A	B	C	DL	DS
				*ph, *hm >ph, m					
				*p>p					
				*ʔb>b					
				*b>p/ph					

ภาพประกอบ 18 แสดงการแยกและรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาว

จากภาพประกอบ 13 ถึงภาพประกอบ 18 อธิบายลักษณะการรวมและการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นไท ภาษาไทมอญ ภาษาไทเขมร ภาษาผู้ไท ภาษาญ้อ และภาษาลาว ได้ดังนี้

1.1 การแยกเสียงวรรณยุกต์

1.1.1 ช่อง A

การแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A มี 2 แบบดังนี้

1) *A → A 1234 กล่าวคือ ไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก ไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียง เสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของวรรณยุกต์แบบนี้ได้แก่ ภาษาไทถิ่นไทและภาษาผู้ไท

2) *A → A 123-4 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาไทมอญและภาษาญ้อ

3) *A → A 1-234 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก

ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาลาว

1.1.2 ช่อง B

มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B มี 2 แบบดังนี้

1) *B → B 123-4 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาไทแดง ภาษาไทมอญ ภาษาไทเมย์ ภาษาผู้ไทและภาษาญ้อ

2) *B → B 1234 กล่าวคือ ไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ได้แก่ ภาษาลาว

1.1.3 ช่อง C

มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C มี 2 แบบดังนี้

1) *C → C 1-234 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาลาว

2) *C → C 123-4 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กักไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาไทแดง ภาษาไทมอญ ภาษาไทเมย์ ภาษาผู้ไทและภาษาญ้อ

1.1.4 ช่อง DL

มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL มี 2 แบบดังนี้

1) *D → DL 1234 กล่าวคือ ไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก

ไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียง เสียงก้อง ภาษาที่มีการแตกตัวของวรรณยุกต์
แบบนี้ได้แก่ ภาษาไทมอดและภาษาไทเม้ย

2) *D → DL 123-4 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์
ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก
ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงก้อง ภาษาที่มีการแตกตัวของ
เสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้ ได้แก่ ภาษาไทแดง ภาษาผู้ไท ภาษาญ้อและภาษาลาว

1.1.5 ช่อง DS

มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS มี 2 แบบ ดังนี้

1) *D → DS 1234 กล่าวคือ ไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์
ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก
ไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียง เสียงก้อง ภาษาที่มีการแตกตัวของวรรณยุกต์
แบบนี้ได้แก่ ภาษาไทแดง ภาษาไทมอด ภาษาไทเม้ย ภาษาผู้ไทและภาษาญ้อ

2) *D → DS 1-234 กล่าวคือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์
ระหว่างเสียงพยัญชนะดั้งเดิม กัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม เสียงไม่ก้องต่อเนื่อง เสียงกัก
ไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม เสียงกักที่เส้นเสียง เสียงก้อง ภาษาที่มีการแยกของวรรณยุกต์
แบบนี้ได้แก่ ภาษาลาว

1.2 การรวมเสียงวรรณยุกต์

จากการวิเคราะห์ระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทแดง ภาษาไทมอด
ภาษาไทเม้ย ภาษาผู้ไท ภาษาญ้อและภาษาลาว สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.2.1 ภาษาไทแดง มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 2 กับวรรณยุกต์ 6
และเสียงวรรณยุกต์ 3 กับวรรณยุกต์ 7 ซึ่งวรรณยุกต์ 2 กับ 3 เป็นเสียงวรรณยุกต์
ในช่อง B และ เสียงวรรณยุกต์ 6 กับ 7 เป็นเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL กล่าวคือ
เสียงวรรณยุกต์ B123=DL123 และ เสียงวรรณยุกต์ B4=DL4

1.2.2 ภาษาไทมอด มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 4 กับเสียงวรรณยุกต์
6 กล่าวคือ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4=C4 และมีการรวมกันของ
เสียงวรรณยุกต์ 7 กับวรรณยุกต์ 8 นั่นคือวรรณยุกต์ในช่อง DL1234=DS1234

1.2.3 ภาษาไทเม้ย มีการรวมเสียงของเสียงวรรณยุกต์ 4 รวมกับเสียงวรรณยุกต์ 6 คือ $B4=C4$

1.2.4 ภาษาผู้ไท มีการรวมเสียงของวรรณยุกต์ 4 กับวรรณยุกต์ 6 กล่าวคือ มีการรวมเสียงของวรรณยุกต์ในช่อง $C123=DL123$

1.2.5 ภาษาญ้อ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 5 กับเสียงวรรณยุกต์ 7 กล่าวคือ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $C123=DL123$ และมีการรวมเสียงของวรรณยุกต์ 6 กับวรรณยุกต์ 8 กล่าวคือมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $C4=DL4$

1.2.6 ภาษาลาว มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ 2 กับวรรณยุกต์ 5 คือ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $A234=C234$

การรวมและแยกของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยแดง ภาษาไทมอญ ภาษาไทเม้ย ภาษาผู้ไท ภาษาญ้อ และภาษาลาวในเมืองคำเกิด พบว่า ภาษาไทกลุ่ม P ประกอบด้วยภาษาไทยแดง ภาษาไทมอญ และภาษาไทยเม้ย มีการแยกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ออกเป็น 2 ทางและการรวมเสียงวรรณยุกต์ สรุปได้ดังนี้ ภาษาไทแดง มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $BCDL123-4$ และมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $B123=DL123$ และช่อง $B4=DL4$ ภาษาไทมอญมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ $ABC123-4$ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $B4=C4$ และ $DL1234=DS1234$ ภาษาไทเม้ย มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ที่ช่อง $ABC123-4$ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ $B4=C4$ ภาษาไทกลุ่ม PH ภาษาผู้ไทมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ $BCDL123-4$ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $C123=DL123$ ภาษาญ้อมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $ABCDL123-4$ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $C4=DL4$ และภาษาลาวมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ที่ช่อง $ACDS1-234$ และ $DL1-234$ มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง $A234=C234$

เมื่อพิจารณาการจัดกลุ่มย่อยภาษาตระกูลไทตามเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ดั้งเดิม ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบนี้เป็นเกณฑ์ย่อยในการจัดกลุ่มภาษาในกลุ่ม PH ในเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม ในภาษาไทยลุ่มน้ำพาว

ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *ABCD การรวมเสียง
ของวรรณยุกต์แบบ B = DL หรือ $B \neq DL$ เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงสระดั้งเดิมนั้น
มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงไปทางเดียวกันจึงไม่สามารถนำเกณฑ์นี้มาใช้ในการจัด
กลุ่มย่อยของภาษาตระกูลไทดังกล่าว ส่วนภาษาไทกลุ่ม P พิจารณาจากการแยก
เสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *A การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *BCD และการรวมเสียง
วรรณยุกต์แบบ B = DL หรือ $B \neq DL$ สามารถจัดกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ

1) ภาษาไทแดง มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A1234 การแยกเสียง
วรรณยุกต์ BCDL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ B = DL

2) ภาษาไทมอญและภาษาไทมยมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A123-4
การแยกเสียงวรรณยุกต์ BC123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

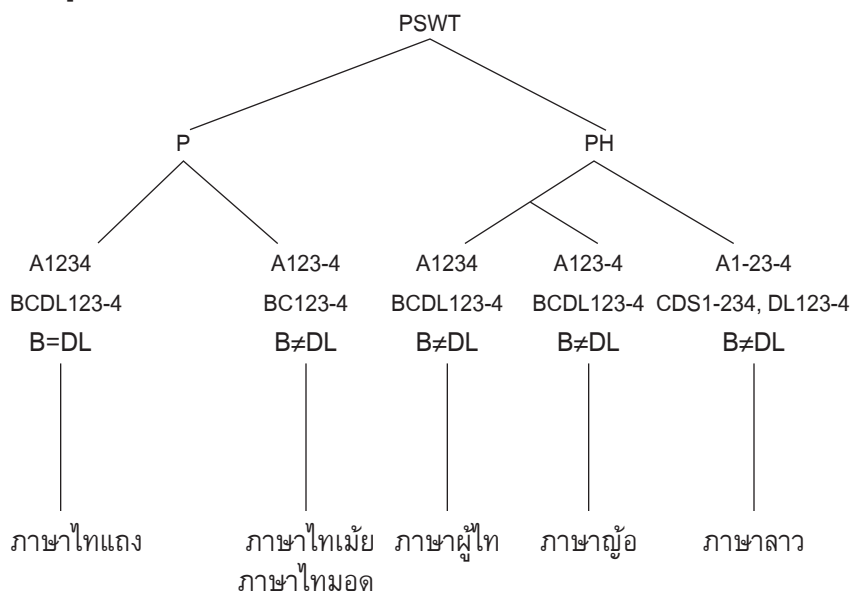
ภาษาไทกลุ่ม PH พิจารณาจากการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *A
การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *BCD และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ B = DL
หรือ $B \neq DL$ สามารถจัดกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม

1) ภาษาผู้ไท มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A1234 การแยกเสียงวรรณยุกต์
BCDL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

2) ภาษาญ้อ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A123-4 การแยกเสียงวรรณยุกต์
BCDL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

3) ภาษาลาว มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ A1-23-4 การแยกเสียงวรรณยุกต์
CDS1-234, DL123-4 และการรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ $B \neq DL$

จากเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมสามารถสรุปผลเป็นแผนภูมิต้นไม้ตามภาพประกอบที่ 19

ภาพประกอบ 19 แสดงการจัดกลุ่มย่อยภาษาไทยในลุ่มน้ำพาว เมืองคำเกิด โดยเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงวรรณยุกต์

บรรณานุกรม

- กรมชนเผ่า. (2548). **บรรดาชนเผ่าใน สปป.ลาว**. กำแพงนคร: โรงพิมพ์ มันทาดูลาด.
- กาญจนา คูวิณะศิริ. (2524). **วรรณยุกต์ในภาษาญ้อ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2526). **ญไทย**. [ม.ป.ท.] : คณะกรรมการโครงการส่งเสริมหนังสือตามแนวพระราชดำริ.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2545). **แบบลักษณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปิ่นกนก คำเรืองศรี. (2545). การแบ่งกลุ่มภาษาญ้อในภาคอีสานโดยใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พจน์ ศรีธรรมาภรณ์. (2548). การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาของคน “ลาว” คน “ญ้อ” และคน “ผู้ไท” ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ : กรณีศึกษาภาษากลุ่มลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธชาติ โปธิบาล และธนันท์ ตรังดี. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องสถานะของภาษาตากใบในภาษาไทยถิ่น (โครงการระยะที่ 1-2). ปัตตานี: สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภักทียา ยิมเรวัต. (2544). ประวัติศาสตร์สิบสองจุไท. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- รุ่งวิมล ปินตาสะอาด. (2547). พัฒนาการของวรรณยุกต์ *B และ *C ในภาษาไทยตะวันตกเฉียงใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา ภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรชนี คนหาญ. (2546). คำพื้นฐานภาษาผู้ไทย : การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงประวัติ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานนท์. (2520). ภาษาผู้ไท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิทย์ ธีรศาสน์. (2543). ประวัติศาสตร์ลาว 1771 -1975. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.
- ภาษาอังกฤษ

- Benedict, Paul K. (1975). **Austo – thai Language and Culture with a Glossary**. New York : Hraf Press.
- Brown, J. Marvin. (1985). **From Ancient Thai to Modern Dialects**. Bangkok : White Louts.
- Chamberlain, James R. (1975). A new look at the history and classification of Tai languages. In Jimmy G. Harris and James R. Chamberlain (Eds.). **Studies in Tai Linguistics in Honour of Willaim G. Gedney**. (pp.49 – 66). Bangkok : Central Institute of English.
- Gedney, William J.. (1989). William J. Gedney's Southwestern Tai dialects glossaries, texts, and translation. Thomas J. Hudak (Ed.). **Selected Papers on Comparative Tai Studies**: Michigan papers on South and Southeast Asian, Center for South and Southeast Asian Studies, number 42.
- Harris, Jimmy G. (1975). A comparative wordlist of three Tai Nua dialects. In J. G. Harris, and J.R. Chamberlain (Eds.). **Studies in Tai Linguistics in Honour of William J. Gedndy**, (pp. 202 – 300). Bangkok : Central Institute of English Language.
- Jonsson, Nanna L. (1991). **Pro- Southwestern Tai**. Doctoral dissertation, Albany : college of Humanities and Fine Arts, Humanistic Studies Program, The State university of New York at Albany.
- _____. (1977). **A Handbook of Comparative Tai**. Honolulu : The University Press of Hawaii.
- Robinson, Edward Raymond. (1944). **Furthe Classification of Southwestern Tai “P” Group Languages**. Master thesis, Department of Linguistics, Graduate School, Chulalongkorn University.